

Pētījums „Lietpratība latviešu valodā: kā mācīt un kā mācīties”

Pētījuma secinājumi un ieteikumi pedagogam un tālākizglītotājam

Jautājumu bloki atbilstoši pētījuma metodoloģijai	Atziņas	Ieteikumi tālākizglītības programmu veidotājiem
Kas motivē skolēnus mācīties latviešu valodu?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temata lietderības saskatīšana: kā tas ir saistīts ar pašu skolēnu, viņa personību, vajadzībām un interesēm. 2. Zinātkāre, interese par pasauli kopumā, vēlme uzzināt un atklāt ko jaunu. 3. Vērtējums: gan atzīme un tās ietekme un studiju iespējām, gan cita veida vērtējums un atbalsts: piemēram, uzslavas no skolotājiem un vecākiem. 4. Skolotāju ieinteresētība un sadarbība kopīgā satura plānošanā un skolēnu mācīšanās prasmju izkopšanā. 	<p><u>Mācību saturs</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mācību satura jautājumi: būtiskais, nozīmīgais, cik daudz, cik dziļi, detalizācijas pakāpe, konteksta izvēle u. tml. 2. Sasniedzamais rezultāts: precizitāte, skaidrība, piemērotība vecumposmam u. tml. 3. Mācību un metodiskie līdzekļi: analīze un izveide. 4. Lasītprasme. Tekstpratība.
Kas veicina skolēnu aktīvu iesaistīšanos mācību stundas laikā?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepiespiesta, draudzīga atmosfēra, daudzveidīgu viedokļu uzklaušāšana, atšķirīgu uzskatu nenoniecīnāšana. 2. Zinošs un iedvesmojošs skolotājs, kuram piemīt humora izjūta un pacietība. 3. Skaidra mācību stundas struktūra, secīga un likumsakarīga stundas norise. 4. Daudzveidība: ierasti uzdevumu veidi, piemēri un mācību metodes mijas ar ko jaunu, iepriekš neparedzētu. 5. Tādu jautājumu uzdošana, uz kuriem nav gatavu, pareizu atbilžu un kuri rosina domāt par valodas būtību. Problēmsituācijas mācību stundā. 	<p><u>Mācību procesa organizatoriskie jautājumi</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mācību stundas struktūra un norise. 2. Problēmorientēta mācību stunda un uzdevumi. 3. Uzdevumu, tekstu, piemēru daudzveidība, uzdevumu grūtības pakāpe.
Kā skolēni ar augstu latviešu valodas prasmes līmeni raksturo sevi un savu mācīšanās pieredzi?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izziņas prieka veicināšana un lasīšanas ieradumu kultivēšana ģimenē. 2. Kopīga kultūras notikumu izziņāšana un piedzīvošana, ceļošana un sarunas par izjusto, piedzīvoto, redzēto. 3. Pašdisciplīna, spēja maksimāli daudz izdarīt mācību stundā, prasme plānot savu laiku un darbu. 4. Aktīva iesaistīšanās skolas un ārpuskolas darbā, pasākumos, interese par sabiedrībā notiekošo. 5. Atrašanās iekļaujošā vidē un saziņa latviešu valodā. 	<p><u>Skolotājs. Skolēns. Sadarbība. Skolas un klases vide.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skolotājs un Skola 2030. 2. Skolotājs: zināšanas un personību raksturojošas īpašības. 3. Skolotāja ieinteresētība un sadarbība ar skolēnu. Ticība skolēnam. 4. Skolēns – pašdisciplīna, zinātkāre, interese par pasauli. 5. Skolotāju sadarbība latviešu valodas apgūvē. Skolas kopiena.
Kādi ir būtiskākie šķēršļi pilnveidotā mācību satura un pieejas ieviešanā?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skolotāju zemais ekspektāciju jeb gaidu līmenis, neticība skolēnu spējām un varēšanai. 2. Skolotāju neizpratne par jauno mācību standartu, pilnveidoto saturu un idejām par valodas būtību. 3. Uzskats, ka latviešu valoda ir tikai latviešu valodas skolotāja atbildība. 	

	4. Uzskati par mācību līdzekļu lomu mācību procesā: prasme ar tiem strādāt kompleksi atbilstoši skolēnu izaugsmes vajadzībām. Izpratne par faktoriem, kas ietekmē motivāciju.	
--	--	--

Skolotāja atbalsts skolēnam

Tēmu, tekstu un valodas piemēru izvēle.

Metalingvistiskas sarunas, diskusijas.

Kopīgo un individuālo mācību mērķu izvēle un sasniegšana.

Kopīgas skolotāja un skolēnu mācīšanās un atklājumi.

Atbalsts skolotājam

Valodas mācīšanas metodikas zināšanu un prasmju pilnveide!!!

Dažādu mācību paņēmienu efektīva izmantošana.

Izpratnes veidošana par to, kā mācīt mācīties.

Pozitīva klases un skolas vides veidošana, bērna psiholoģiskā un emocionālā attīstības veicināšana.

Iedarbīgas sadarbības veicināšana ar ģimeni.